

بر اساس قانون بخش‌بندی کشوری (مصوب ۱۲۸۶ شمسی) ایران به ۴ ایالت «آذربایجان»، «خراسان»، «فارس»، و «کرمان و بلوچستان» و ۱۰ ولایت (جدا از ایالات) تقسیم شد. این تقسیمات تا سال ۱۳۱۶ با دگرگونی‌های کوچکی به همین گونه ماند.

در سال ۱۳۱۶ خورشیدی با تصویب قانون جدید تقسیمات کشوری، ایران به ۱۰ استان و ۴۹ شهرستان تقسیم شد. به مرور زمان با ایجاد استان‌های جدید، تعداد استان‌های ایران افزایش یافت. برای مدت‌های مدیدی پس از پیروزی انقلاب اسلامی، ایران همچنان دارای ۲۴ استان بود.

ایران از لحاظ بارندگی در سطح نیمه‌خشک و خشک است. آب و هوای ایران متأثر از چندین سامانه است:

۱. سامانه پرفشار سبیریایی که با ریزش به عرض‌های جنوبی در نوار شمالی بارش باران و برف و کاهش دما و در سایر نقاط فقط کاهش دما را به همراه دارد.
۲. سامانه باران‌زای مدیترانه‌ای که از سمت غرب وارد ایران می‌شود و موجب ریزش باران یا برف در بسیاری از نقاط غربی و میانی و شرق ایران می‌شود.
۳. سیستم کم‌فشار جنوبی که در نوار جنوب و جنوب غرب موجب رگبار باران می‌شود.

میزان بارندگی در ایران بسیار متغیر است. در شمال به بیش از ۲۱۱۳ میلیمتر (رشت، ۱۳۸۳) نیز می‌رسد. در نواحی کویری بارش عمدتاً بسیار کم و در حدود ۱۵ میلیمتر است. بارش نواحی شمال غرب و غرب، دامنه‌های جنوبی البرز و شمال شرق تا حدودی قابل توجه (حدود ۵۰۰ میلیمتر) می‌باشد.

اختلاف دمای هوا در ایران در نقاط مختلف زیاد است. در حالی که در فصل زمستان دمای شهرکرد در شب به ۳۰- درجه هم می‌رسد، مردم اهواز هوای تابستانی (۵۰ درجه) را تجربه می‌کنند. هوای سواحل شمالی در تابستان گرم و مرطوب و در زمستان معتدل می‌باشد. نواحی شمال غرب و غرب تابستانهای معتدل و زمستان‌های سرد و نواحی جنوبی تابستان‌هایی به شدت گرم و زمستان‌هایی معتدل دارند.

راه آهن سراسری جنوب باختر ایران را به شمال خاور آن، شمال باختر را به شمال خاور، و شمال باختر را به جنوب میانی متصل می‌سازد. خط آهنی که جنوب باختر ایران را به شمال خاور آن متصل می‌کند، نخستین خط آهن ایران است که در زمان رضا شاه ساخته شده است که بندر امام خمینی (شاپور پیشین) را به بندر ترکمن متصل می‌کند. خط آهن دیگری از بندرعباس تا بافق و از آنجا به سرخس (به سوی ترکمنستان) و قطور (به سوی ترکیه) اتصال دارد. شمال خاور و شمال باختر ایران نیز با خط آهن به هم ارتباط دارند.